

Takuusäätiön Pienalaina

Kokeilusta pysyväksi palveluksi

Sari Nyholm, Takuusäätiö

Pienlaina-projekti

- Hyvin resursoitu hanke
 - Yhteisvastuukeräys 2012 ja RAY/Veikkaus
 - Riittävästi aikaa kehittää (2013-2017)
 - Riittävästi henkilöstöä (3,75)
 - Tiimissä monipuolista osaamista
 - Projektipäällikkönä kehittämispäällikkö (75%)
 - Asiakastyössä kaksi talousasiantuntijaa, joista toinen oli työskennellyt pitkään Takuusäätiössä
 - Tiimissä tutkija-arvioitsija koko hankkeen ajan

Siitä huolimatta - kuten aina, kun kehitetään jotain ihan uutta – kohtasimme monenlaisia haasteita. Näitä kuvataan STEAN loppuraportissa ja Reilusti lainaa – julkaisussa https://www.takuusaatio.fi/sites/default/files/reilusti_lainaa_web.pdf

Pienlainaprojekti (2013-2017)

Tavoitteena kokeilla ja kehittää uudenlaista sosiaalista pienluototusta, joka ennaltaehkäisee pienituloisten kotitalouksien ylivelkaantumista:

- Osatavoite 1: Pienlainoituksen toimintaedellytysten selvittäminen: kenelle, miten ja millä ehdoilla?
- Osatavoite 2: Kotitalouksien taloudenhallinnan tukeminen kehittämällä siihen välineitä (Penno.fi)

Kenen toteutettavaksi?

- Alkuun ajatuksena mallintaa toiminta jollekin muulle taholle (esim. kuntien sosiaalinen luotto)
 - Lainaustoiminta edellyttää spesifiä osaamista ja infrastruktuuria (lainanhallintaohjelmat ym.)
 - Kansainvälisten mallien kartoitus myös organisoitumisen näkökulmasta: missä ja miten toteutetaan muualla?
- Kotimainen toimintaympäristö oli murroksessa lähes koko projektiajan: mm. toimeentulotuen Kela-siirto, SOTE-uudistus sekä kuntien sosiaalisten luottojen ja talous- ja velkaneuvontojen organisoituminen jatkossa
 - Heijastusvaikutuksia sekä projektin toteutukseen että pienlainatoiminnan tulevaisuuteen.

Kenen toteutettavaksi?

- Käytännössä toimintaympäristön murros näkyi siten, että osa projektissa käynnistyneistä yhteistyörakenteista ja kartoituksista menetti ajankohtaisuutensa.
- Myös ajatukset toiminnan mahdollisista tulevaisuuden toteuttajista muuttuivat hankkeen edetessä, jolloin kävi ilmeiseksi, että edellytyksiä esim. kuntiin juurruttamiselle muutosten keskellä tuskin olisi.

Tunne toimintaympäristö
sekä asiakkaan ja yhteis-
työtahojen tarpeet.

Toisin sanoen, kerää niistä
tietoa ja arvioi sitä.

Pienlainaa arvioimassa

kyselyt ja muu arviointitieto

Projektitiimi 2013-2017

Asiakkaat 2015-2017

Yhteistyötahot 2014-2015

Esimerkkejä seurannasta vuodelta 2017

Vähintään
200 €

Korkeintaan
2000 €

Takaisinmaksuaika max.
2 vuotta

Kiinteä korko koko
maksuohjelman ajan.
Ei muita kuluja.
4,25%
vuonna 2018

Tarkka tilannearvio
ennen lainapäätöstä

Neuvontaa ja
ohjausta
kaikille asiakkaille

Yleisimpiä tarpeita, joihin
pienlainaa on haettu

20 %

Muuttokulut,
Takuuvuokra

18%

Huonekalut ja muut
kodin hankinnat

15%

Vuokrarästit ja
muut laskurästit

12%

Auton hankintaan
tai korjaamiseen

8 %

Velkojen
järjestely

Kaikkia summia haetaan,
yleisimmät summat ovat:

2 000 € 59 %

1 500 € 13 %

1 000 € 12 %

Alle
1/3

Hakijoista saa
pienlainan

16 %

Muutoksia
maksuohjelmaan

37 %

Pienlainoista on
maksettu loppuun

5 %

Perintään

1,5 %

Luottotappioksi

Mh-merkintä ei este lainalle. Ei
pääsääntöisesti myönnetä
vanhoihin velkoihin eikä ulosotossa
tai velkajärjestelyssä oleville.

Esimerkkejä seurannasta vuodelta 2017

63%
Naisia

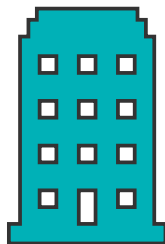
37%
Miehiä

IKÄRYHMÄT

18-29 30%
30-62 62%
63 → 8%

Vuokralla
81%

Yksin
63%

Yksinhuoltajia 19%

ASUMINEN

57%

HAKIJOISTA
MH-MERKINTÄ

Hakijoiden pääasialliset tulonlähteet

Säännöllinen kokoaikatyö 27 %
Peruspäiväraha 19 %
Sairaus- tai työkyvyttömyyseläke 16 %
Määräaikainen tai osa-aikatyö 12 %

Opintotuki 8 %
Vanhuuseläke 6 %
Ei työssä (muut syyt) 9 %

Noin 60% molemmista työmarkkinoiden ulkopuolella.

Lainan saaneiden pääasialliset tulonlähteet

Säännöllinen kokoaikatyö 25 %
Sairaus- tai työkyvyttömyyseläke 24 %
Määräaikainen tai osa-aikatyö 13 %
Vanhuuseläke 11%

Peruspäiväraha 8 %
Opintotuki 6 %
Ei työssä (muut syyt) 11 %

Yli 2/3 hakemuksista hylätään, yleisimmät syyt:

Ei maksukykyä:
tulojen puute 33 %

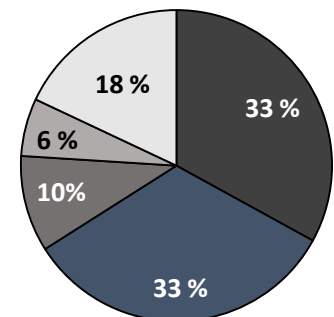
Ei maksukykyä:
ylivelkatilanne 33 %

Velkajärjestely:
Voimassa tai tarkoitus kattaa pienlainalla 10 %

Taloudenhallinta-
ongelmat 6 %

Muut syyt 18 %
(Puutteelliset tiedot, lainan käyttötarkoitus jne.)

Selkein yksittäinen tekijä on yli-velkaantuminen, joka koskettaa yli 50 % heistäkin, jotka hylätään ensisijaisesti tulojen vuoksi.

Pienlainan paketointi

- Sitran ja STEAn Vaikuttavuusvalmentamo 2016-2017
- Seminaari Takuusäätiön hallitukselle 11/2016. Mukana myös johtaja, jonka alaisuuteen toiminta siirtyisi.
- Sisäinen mallintamisprosessi
 - Kuusi (6) mallintamistyöpajaa joulukuu 2016-huhtikuu 2017
 - Osallistujina pienlainatiimi ja Takuusäätiön toimitusjohtaja
 - Hyödynnettiin Vaikuttavuusvalmentamosta saatuja työkaluja.
 - Pienlainan toteutustapa, hyödynsaajat, vaikutukset ja toimintakustannukset mallinnettiin hallitusta varten.
 - Pienlainatoiminta paketissa toukokuussa 2017
- Takuusäätiön hallitus päätti jatkaa pienlainatoiminnan toteutusta kesäkuussa 2017.

Pienlainan juurruttaminen

- Sisäinen juurruttamisprosessi elo-joulukuussa 2017.
- Toteuttivat toiminnan silloinen ja tuleva johto
- Prosessilla oli kaksi tavoitetta
 - 1) Säätiön henkilöstö saa yleiskäsityksen pienlainan logiikasta, asiakkaista, tavoitteista ja hyödyistä
 - 2) Pienlainatoiminta jalkautuu osaksi Takuusäätiön palvelutoimintaa v. 2018 alkaen
- Prosessiin kuului kaksi koko henkilöstölle tarkoitettua tilaisuutta sekä kolme asiakastyön pajaa, joissa Takuusäätiön talousasiantuntijoita osallistettiin ja sitoutettiin pienlainatoiminnan toteutukseen vuodesta 2018 alkaen.
- Prosessi päätettiin yhteisiin kakkukesteihin.

Juuruttaminen - suosituksia

- Katse alusta alkaen projektin päättymiseen
- Mitä ja miten tehdään?
 - Dokumentointi, seuranta ja arviointi!
 - Mitä toiminnan toteuttaminen edellyttää?
- Kenelle tehdään?
 - Tuleva toteuttaja mukaan mahd. varhain
 - Toiminnan arviointi ja kehittäminen
- Miksi tehdään?
 - Mitä hyötyä toiminnasta on ja kenelle?
 - Vaikutusten osoittaminen ja kuvaaminen
 - Tulevan toteuttajan prosessien huomiointi

Kiitos!